

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/P/BO/2007/177

BETREFT: Basisonderwijs: Overleg inzake schoolreglement, bijdragen en lestijden.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 27.09.2007

1.2 Verzoeker

Voorzitter schoolraad.

1.3 Betrokken school

- Basisschool.
- Schoolbestuur.

1.4 CZB

- Een aangetekende brief werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 27/09/2007.
- Betrokkenen werden op 04/10/2007 per aangetekend schrijven verwittigd van de zittingsdag.
- Verwerende partij dient een verweerschrift in op 19/10/2007, dit werd medegedeeld aan verzoeker bij brief van 23/10/2007. Verzoeker stuurt op 27/10/2007 nog commentaar door ter bevestiging van het verzoekschrift.

2. STANDPUNTEN KLAGENDE PARTIJ

A) De schoolraad legt klacht neer tegen volgende feiten:

1) Klacht: Geen overleg over het schoolreglement, zoals voorzien met art. 21-22 van het participatiedecreet.

Door de schoolraad werd bij de Schepen aangedrongen tot overleg i.v.m. het schoolreglement en de afsprakennota. Daar dit nog niet klaar was werd dit op de vergadering van 6 juni uitgesteld tot de eerste week van september.

Echter op 3 september wordt het schoolreglement wel meegegeven met de ouders met de mededeling dat dit een tijdelijke versie is. Ook de schoolraad krijgt een schrijven dat dit schoolreglement een voorlopige versie is en later nog eens het voorwerp zal uitmaken van overleg. Het schoolreglement en de afsprakennota moesten overlegd worden voor het begin van het schooljaar. Een tijdelijke versie is niet conform het participatiedecreet. Daar er helemaal geen overleg plaatsvond, is het schoolreglement en de afsprakennota dan ongeldig?

2) Klacht: Geen overleg met de schoolraad over het opstellen of wijzigen van de lijst van bijdragen die aan ouders kunnen worden gevraagd, art. 21 en 22 van het participatiedecreet.

Geen overleg zoals voorzien in art. 21 en 22 van het participatiedecreet. Geen overleg zoals voorzien in het meegegeven tijdelijk schoolreglement en goedgekeurd door de gemeenteraad in Hoofdstuk 10, Art. 31§4:

“Het schoolbestuur bepaalt jaarlijks of wanneer de noodzaak zich voordoet, na overleg in de schoolraad:

- het maximumbedrag van de leerlingenbijdragen voor onderwijsgebonden kosten;
- de tarieven van de vaste uitgaven;
- de modaliteiten en de periodiciteit van betaling.

Deze informatie wordt bekendgemaakt in de afsprakennota bij de start van het schooljaar.”

Door de schoolraad werd bij de Schepen aangedrongen tot overleg i.v.m. deze items.

Er werd geen overleg gepleegd over de bijdrage die de ouders moeten betalen, over geen enkel onderwerp of aspect ondanks dit gevraagd werd door de schoolraad en voorzien is in het decreet en in het eigen schoolreglement.

Intussen wordt het bewakingsgeld opgeslagen zonder overleg met de schoolraad.

Werd door het schoolbestuur zelf bepaald wie 1 jaar kosteloos geniet van het zwemmen, eveneens zonder overleg met de schoolraad.

Zijn alle bijdragen aan de ouders die gevraagd worden zonder overleg dan ongeldig?

3) Klacht: Geen overleg met de schoolraad over: “De vaststelling van de criteria voor de aanwending van lestijden, uren, uren-leraar en punten, art. 21 en 22 van het participatiedecreet.

Door de schoolraad werd bij de Schepen aangedrongen tot overleg i.v.m. deze items.

Daar de Schepen op de vergadering van 6 juni liever wachtte tot ze de definitieve cijfers had, werd dit overleg uitgesteld tot de eerste schooldag.

Echter werd het lestijdenpakket verdeeld zonder verder overleg met de schoolraad.

B) De schoolraad stelt vragen over volgende feiten:

1) Bijdragen busreizen door de ouders:

Op regelmatige basis wordt geld gevraagd aan de ouders om het bekostigen van de bus voor uitstappen, film, enz. Dit cash geld staat los van de busreizen die bekostigd worden door de stad zelf op de voorziene kredieten (bv. bussen voor het zwemmen).

De schoolraad heeft al verschillende keren gevraagd om daar de betalingswijzen van de uitgaven in te kijken met als doel en baserend op de regelgeving voorzien in het decreet, na te kunnen gaan of de gevraagde bijdragen, billijk zijn en niet nodeloos te hoog zijn voor de ouders. Dit werd tot nu toe geweigerd door de directie.

Is dit normaal of moet een school inderdaad niet kunnen aantonen aan de schoolraad, wanneer deze daarom vraagt, of de gevraagde bijdragen gerechtvaardigd zijn en hoe ze gebruikt worden? M.a.w. kunnen ze de schoolraad inzage in deze facturen weigeren? Moet dit niet eveneens het voorwerp uitmaken van overleg over de bijdragen.

2) Prijzen warme maaltijden

Is het een directie toegestaan om de officiële prijs van de warme maaltijden die vastgelegd is door de gemeente, te verhogen en de ouders meer laat betalen dan de gevraagde oorspronkelijke prijs door de gemeente. Op deze manier ontstaat er een 'onnodige' winstmarge.

Indien dit toegestaan is, heeft de schoolraad dan het recht om te weten aan wat dit geld besteed wordt? Moet dit niet eveneens het voorwerp uitmaken van overleg over de bijdragen?

3. STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

1) Niet-ontvankelijkheid van de klacht

Huidige klacht gaat uit van de voorzitter van de schoolraad, doch in eigen naam, zonder machtiging en goedkeuring door de schoolraad zelf: de beslissing om klacht in te dienen is niet aan de schoolraad voorgelegd, wordt niet gedragen door de andere leden van de schoolraad zodat deze klacht niet ontvankelijk is.

2) Subsidiar: ten gronde

Klacht 1: geen overleg over het schoolreglement, zoals voorzien in art. 21-22 van het participatiedecreet.

Het schoolreglement moet goedgekeurd worden door de inrichtende macht, zijnde de gemeenteraad. Aangezien deze procedure moeilijk ligt in een stadsbestuur omdat voor iedere wijziging principieel de hele procedure moet opnieuw opstarten, wordt in overleg met de koepel OVSG in zowat alle stedelijke/gemeentelijke onderwijsorganisaties volgende regeling toegepast. De basis van het schoolreglement passeert de gemeenteraad (Gemeenteraad 17.04.2007). De aanvullende, schoolspecifieke nota wordt tegen 1.9 door de directie opgesteld en aan de ouders meegegeven. Deze nota gaat gedetailleerder in op het schoolleven en de daaraan verbonden afspraken, maar hoort bij het schoolreglement. Daarna kunnen nog verduidelijkingen, opmerkingen... verwerkt worden in nota's van de directeur aan de ouders.

Klager stelt dat de schoolraad het recht heeft het gehele schoolreglement te overleggen met het schoolbestuur, dus ook de schoolspecifieke nota. Voornoemde argumentatie ging ook naar de gouverneur na klacht van dezelfde schoolraad, maar daar kreeg de gemeente ongelijk wat betreft deze procedure. Vervolgens werden gesprekken met OVSG aangeknoopt met de dringende vraag hoe het nu verder moest. Via collegebesluit werd gevraagd een bemiddelaar aan te stellen. Het voorstel (een bemiddelaar vanuit KOOGO, zijnde de koepel voor ouderverenigingen) werd ondertussen ingewilligd. Een bemiddelingspersoon werd aangeduid. Eerste vergadering in het kabinet van de Schepen is op 23.10.2007 om 9.30u.

De schoolraad werd vorige week schriftelijk op de hoogte gebracht van deze evolutie, maar toen was de klacht blijkbaar al vertrokken. Maar toch: met de mensen van OVSG werd eind augustus 2007 afgesproken dat de directeur duidelijk naar de schoolraad zou communiceren dat dit een voorlopig reglement was, in afwachting van verdere besprekingen. Dit gebeurde blijkbaar ook, want dit gegeven staat vermeld in de klacht.

Teneinde de verdere besprekingen van overleg en bemiddelingsopdracht van het OVSG niet onmogelijk te maken, wordt met aandrang gevraagd dat huidige procedure wordt opgeschort tot het resultaat van de bemiddelingsopdracht van het OVSG (KOOGO) achter de rug is.

Klacht 2: geen overleg met de schoolraad over het opstellen of wijzigen van de lijst van bijdragen die aan hun ouders kunnen worden gevraagd (art. 21 en 22 van het participatiedecreet).

De lijst maakt deel uit van de schoolspecifieke nota.

Hiervoor verwijzen we naar wat hierboven reeds is uiteengezet

Klacht 3: geen overleg met de schoolraad over de vaststelling van de criteria voor de aanwending van lestijden, uren, uren-leraar, en punten (zelfde artikels).

Gezien de gespannen relatie tussen schoolbestuur - schoolraad en directie werd aan de bemiddelaar uitdrukkelijk gevraagd vast te stellen wat wel en wat niet verstaan wordt onder "criteria".

Immers, de aanwending van lestijden is een procedure die iedere dag gevoerd wordt

Dit systeem dag aan dag uitleggen is onbegonnen werk. Wel werd in het verleden altijd in grote lijnen uitgelegd waar de gegeneerde uren naartoe gingen, zonder het omslachtige systeem helemaal uit te leggen.

De vraag van de stad aan de bemiddelaar is concreet:

Wat bedoelt men met "criteria"? Volstaat het te stellen dat er slechts drie principes geëerbiedigd worden, nl. rechten van het personeel maximaal vrijwaren, maximaal gebruik maken van de verworven lestijden, uren..., en streven naar voltijdse ambten waar mogelijk. Uiteraard wordt er altijd en overvloedig gepraat met directies waar zij de klemtonen willen leggen en het is de taak van dienst onderwijs om een voor iedereen aanvaardbare compromis uit te werken waarin directeurs zoveel als mogelijk hun prioriteiten terugvinden. Gaat men verder spitten in de discussie rond de verdeling van lestijden... komt men snel bij persoonlijke gegevens van leerkrachten en directie die niet horen gecommuniceerd te worden naar schoolraden.

3) Vraag: De schoolraad stelt zich vragen over de bijdragen voor busreizen door de ouders.

Deze bijdragen worden door de directie vastgesteld.

Conform ingewonnen inlichtingen bij de juristen van OVSG moet een directeur geen verantwoording geven aan een schoolraad wat betreft het financiële beleid. Dit aspect is ook niet opgenomen als advies- of overlegmaterie in het decreet medezeggenschap.

Dit gegeven kadert ook in het nieuwe systeem van departement onderwijs rond de maximumfactuur, waarbij vanaf 01.09.2008 aan ouders niet meer mag gevraagd worden dan een bepaald bedrag.

4) Vraag: prijzen warme maaltijden.

Deze bijdrage kadert niet in de maximumfactuur. Ze wordt vastgelegd in het college van directeurs en men respecteert de afspraken (Momenteel 4 euro voor een maaltijd lager, 2,75 euro voor een kleuter).

Deze prijs is een afronding naar boven van de prijs die de leverancier (Medirest) vraagt. De enkele centen “winst” worden gebruikt om bestek te kopen en maaltijden te betalen die de ouders, meestal nadat hun kind van school veranderd is, niet betaald hebben!

Besluit

In hoofdorde: de klacht is niet ontvankelijk gezien zij niet uitgaat van de schoolraad, die hiertoe zelf niet is bijeengeroepen.

Subsidiair: het past de procedure op te schorten in afwachting van het resultaat van de bemiddelingsopdracht van het KOOGO.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur

5 november 2007, 12u.30

4.2 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27.09.2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Francis Deryckere, Etienne Becuwe, Bengt Verbeeck.

4.3 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadsleden

- Voorzitter schoolraad.
- Lid schoolraad.
- Dienst Onderwijs.

5. BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* Decreet betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad - 2 april 2004

Artikel 15

De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van hun bevoegdheden een algemeen informatierecht en het recht op eigen verzoek of op vraag te worden gehoord.

Artikel 18

§1. De schoolraad kan aan de inrichtende macht uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen over alle aangelegenheden die personeel, leerlingen of ouders aanbelangen. Het schriftelijk advies kan betrekking hebben op een in artikel 19 (adviesmateries) of 21 (overlegmateries) bedoelde aangelegenheid. De inrichtende macht brengt in dat geval binnen de dertig dagen een met redenen omklede reactie uit in de vorm van een voorstel.

§2. De schoolraad kan aan de directeur uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen over de algemene organisatie en werking van de school.

De directeur brengt na ontvangst van een schriftelijk advies binnen de dertig dagen een met redenen omklede reactie uit in de vorm van een voorstel.

Artikel 19

De inrichtende macht vraagt de schoolraad verplicht advies over elk ontwerp van beslissing inzake o.a. het studieaanbod.

Artikel 21

De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over o.a. het schoolreglement en de bijdragenregeling en de criteria voor de aanwending van de lestijden.

Artikel 22.

Dit overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van inrichtende macht en schoolraad. Het overleg leidt tot een akkoord of niet-akkoord tussen de inrichtende macht en de schoolraad.

Een akkoord wordt uitgevoerd door de inrichtende macht.

In geval van niet-akkoord neemt de inrichtende macht een eindbeslissing.

Artikel 32

§1. Tijdens de besluitvormingsprocedures over aangelegenheden bedoeld in artikel 19 en 21, kan een bemiddelingscommissie op vraag van hetzij de inrichtende macht hetzij de schoolraad optreden.

Een bemiddelingscommissie is samengesteld uit drie personen. De inrichtende macht en de schoolraad duiden eik één persoon aan. Deze twee personen kiezen de derde persoon, die optreedt als voorzitter.

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor:

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

- 2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;
- 3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

Artikel 27ter

§ 1. De kosten die niet vervat zitten in artikel 27bis, § 1, zijn niet onderworpen aan de maximumfactuur. Deze kosten worden kenbaar gemaakt in de bijdragenregeling. De gevraagde kostprijs moet steeds in verhouding zijn tot de geleverde prestatie.

§ 2. Na overleg binnen de schoolraad legt het schoolbestuur de lijst vast van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, zoals bepaald in artikel 27bis en § 1 van dit artikel evenals de afwijkingen die op deze bijdragenregeling worden toegekend.

* Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende de lokale participatieregeling in het gesubsidieerd basis- en secundair onderwijs.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid, beslissing en sanctie.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Beslissing

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt dat het in dit dossier gaat om overleg over het schoolreglement, de bijdragenlijst en de verdeling van de lestijden. Volgens het participatiedecreet (artikel 21) geldt voor deze drie thema's een overlegprocedure volgens het afgesproken huishoudelijk reglement tussen schoolbestuur (gemeente) en schoolraad.

De Commissie zorgvuldig bestuur wijst op de bedoeling van het participatiedecreet. Het is een doelstelling van het decreet om ouders actief te betrekken bij het onderwijsgebeuren van hun kinderen. Aan ouders wordt gevraagd om actief aanwezig te zijn in de schoolse activiteiten. Samen met de school (onderwijspersoneel) en het schoolbestuur (gemeente) wordt gewerkt aan een beter welzijn voor de jongeren inzake onderwijs en opvoeding. Dit start met betrokkenheid van de ouders ten aanzien van het schoolgebeuren. School en ouders die zich ondermeer organiseren in de schoolraad, dragen samen een volwaardige ouderparticipatie. De schoolraad is belangrijk omdat alle geledingen van de lokale onderwijsgemeenschap (personeel, ouders, lokale gemeenschap) onafhankelijk van het schoolbestuur samen komen. Zo worden afzonderlijke en los van elkaar staande visies samen gebracht in één formeel participatieorgaan.

De onderwijsregelgeving bepaalt voor het basisonderwijs dat het schoolreglement met de bijdragenregeling aan de ouders wordt medegedeeld bij de inschrijving. Ten laatste bij de start van het schooljaar kennen de ouders vooraf de interne afspraken voor de gehele school en de kostprijs van het te volgen schooljaar.

De Commissie zorgvuldig bestuur wijst op de onderwijsregelgeving (participatiedecreet en decreet basisonderwijs). Het is de opdracht van schoolbestuur en directie om een schoolreglement op voorhand (voorafgaand aan het schooljaar) op te stellen en daarover overleg te hebben (mei-juni) met de betrokken partners in de schoolraad. Dergelijke handelswijze is niet zomaar voorzien in de regelgeving. Ze creëert een eerlijke, behoorlijke en open relatie met de schoolraad en met alle ouders. Een voldoende planning ter zake houdt in dat alle betrokkenen nog ruimte hebben om kennis te nemen en samen te overleggen over de organisatie van de lestijden en het schoolreglement dat dan door de volledige lokale onderwijsgemeenschap is gedragen. De Commissie zorgvuldig bestuur vraagt in dit dossier het schoolbestuur en de directie dan ook om rekening te houden met de onderwijsregelgeving. Het is voor alle scholen, ook gemeentescholen een verplichting om voorafgaand aan de start van een schooljaar overleg te plegen en tijdig een definitief schoolreglement en bijdragenregeling uit te werken. Door de teldatum van 1 februari beschikken scholen over voldoende informatie om ten laatste in juni een aantal concrete afspraken te maken in de schoolraad rond het verdelen van het lestijdenpakket (aantal leerlingen per klas, splitsingen, overdracht lestijden, totaal aantal klassen, administratieve vestigingsplaats en vestigingsplaats(en) e.a.).

Voor het schooljaar 2007-2008 is er blijkbaar tot op de datum van de zitting nog geen geldig schoolreglement (schoolspecifieke nota). Dit dient zo snel mogelijk recht gezet te worden via overleg (rechtstreeks of bemiddelingscommissie). Voor het schooljaar 2008-2009 dient in juni 2008 het wettelijke vereiste overleg te gebeuren in de schoolraad.

Tenslotte wordt voor de busreizen en de maaltijden het standpunt hernomen dat er aan leerlingen in schoolverband geen willekeurige prijzen mogen gevraagd worden. Artikel 27ter van het decreet basisonderwijs stelt dat de gevraagde prijs in verhouding is tot de geleverde prestaties. Het is de opdracht van het schoolbestuur en de directie om aan de hand van afzonderlijk concreet cijfermateriaal de schoolraad uitleg te geven over enerzijds de kosten voor de school en anderzijds de bijdrage van de ouders.

5.5 Sanctieregeling

De Commissie zorgvuldig bestuur beslist om geen sanctie op te leggen. Zij verwacht wel dat het schoolbestuur tenminste in 2008 tijdig het schoolreglement voorstelt en overlegt in de schoolraad met het oog op de start van het schooljaar 2008-2009.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de dag na de postdatum van de betekening van deze nota, een beroep ingesteld worden bij de Vlaamse Regering.

Brussel, 5 november 2007

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter